

Luksemburg, 25 czerwca 2018 r.
(OR. en)

10369/18

**MOG 45
COPS 232
CFSP/PESC 601
COHAFA 51
RELEX 577
YEMEN 3**

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10238/18, MOG 44, COPS 231, CFSP/PESC 600, COHAFA 50, RELEX 576, YEMEN 2
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie Jemenu – Konkluzje Rady (25 czerwca 2018 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Jemenu, przyjęte przez Radę na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 25 czerwca 2018 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE JEMENU

1. UE ponownie potwierdza swój głęboki niepokój w związku z ciągle pogarszającą się sytuacją w Jemenie oraz z faktem, że między stronami konfliktu dochodzi do konfrontacji militarnej; ostatnio miało to miejsce w mieście Al-Hudajda i w jego okolicy. Spowodowało to eskalację działań wojennych i dalsze pogorszenie już obecnie katastrofalnej sytuacji humanitarnej. UE ponownie stwierdza, że nie może być żadnego militarnego rozwiązania tego konfliktu i stanowczo popiera Martina Griffithsa, specjalnego wysłannika sekretarza generalnego ONZ, oraz jego starania na rzecz znalezienia pluralistycznego politycznego rozwiązania tego konfliktu. W tym względzie UE nadal będzie prowadziła dialog ze wszystkimi stronami konfliktu i jest gotowa zintensyfikować działania w Jemenie, także dostarczanie pomocy humanitarnej w całym kraju i mobilizowanie pomocy rozwojowej w celu finansowania przedsięwzięć w istotnych sektorach. UE wyraża poważne zaniepokojenie w związku z rozdrobnieniem wewnętrznej struktury politycznej w Jemenie. UE ponownie zapewnia o swoim stanowczym zaangażowaniu na rzecz jedności, suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej Jemenu i apeluje do wszystkich podmiotów w tym kraju i w regionie o pełne poszanowanie tych aspektów.
2. UE przywołuje poprzednie konkluzje Rady w sprawie Jemenu, zwłaszcza z 3 kwietnia 2017 r. i z 16 listopada 2015 r. Trwały pokój można osiągnąć wyłącznie poprzez negocjacje z rzeczywistym udziałem wszystkich stron, w tym społeczeństwa obywatelskiego, kobiet i młodzieży. Zatem UE popiera starania specjalnego wysłannika ONZ na rzecz ponownego rozpoczęcia procesu politycznego, w szczególności jego zamiar spowodowania możliwie najszybszego wznowienia pluralistycznych negocjacji politycznych w celu omówienia jego ram politycznych dotyczących przejściowych i stopniowych ustaleń politycznych i w zakresie bezpieczeństwa. UE wyraża obawy, że ostatnie wydarzenia mogą podważyć prowadzone pod przewodnictwem ONZ starania na rzecz wznowienia negocjacji dotyczących politycznego rozwiązania konfliktu i z zadowoleniem przyjmuje zdecydowaną postawę ONZ wyrażoną przez specjalnego wysłannika Martina Griffithsa, by dalej prowadzić proces polityczny. UE apeluje do wszystkich stron o zaprzestanie obecnej eskalacji, powściągliwość, pilne prace na rzecz ogólnokrajowego zawieszenia broni i o konstruktywną współpracę z ONZ. UE apeluje o umożliwienie specjalnemu wysłannikowi ONZ pełnego i niezakłóconego dostępu do wszystkich zainteresowanych podmiotów w Jemenie.

3. UE jest poważnie zaniepokojona ostatnim wzmożeniem działań wojskowych w mieście i porcie Al-Hudajda oraz w ich okolicy, również wpływem działań wojskowych koalicji na ludność cywilną. UE pilnie apeluje do wszystkich stron konfliktu o zapewnienie ochrony ludności cywilnej i pełne poszanowanie międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym prawa do niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej i bezpiecznego przejścia dla tych, którzy pragną wydostać się z miejsca walk. W związku z tym UE przypomina, że obecnie nie istnieje racjonalna alternatywa dla portu w Al-Hudajda jako punktu dystrybucji potrzebnych towarów handlowych i dostaw humanitarnych; UE apeluje do wszystkich stron o zapewnienie pełnego i skutecznego funkcjonowania portu Al-Hudajda jako niezbędnego punktu dostaw pomocy humanitarnej i handlowego punktu dostępu dla niezbędnego zaopatrzenia.
4. UE potępia wystrzelenie przez ugrupowanie Houti pocisków balistycznych przeciw Królestwu Arabii Saudyjskiej, skierowanych także na cele cywilne i na statki przepływające przez cieśninę Bab Al-Mandab. UE wyraża poważne obawy w związku z rozprzestrzenianiem pocisków balistycznych i związanej z nimi technologii. Działania te wzmagają napięcia w regionie i zagrażają bezpieczeństwu i stabilności państw sąsiadujących z Jemenem, także państw w Rogu Afryki; zagrażają także swobodzie żeglugi, zwłaszcza w regionie Morza Czerwonego, oraz światowemu handlowi morskemu. UE z troską odnotowuje wnioski panelu ekspertów ONZ ds. Jemenu, w których stwierdzają oni brak przestrzegania embarga na broń ustalonego na mocy pkt 14 rezolucji nr 2216 Rady Bezpieczeństwa ONZ.
5. Stabilność w tym regionie jest dla UE niezwykle ważna. UE wzmoże swoje wysiłki w odniesieniu do Jemenu i jest zdecydowana dążyć do kompleksowego i strategicznego podejścia obejmującego wszystkie podmioty w regionie. UE i jej państwa członkowskie biorą czynny udział w nawiązywaniu porozumienia z regionalnymi podmiotami, także poprzez intensywniejsze konsultacje polityczne, wspierając specjalnego wysłannika sekretarza generalnego ONZ w Jemenie w propagowaniu kompleksowego porozumienia mającego na celu zakończenie konfliktu. UE ponownie apeluje do wszystkich podmiotów międzynarodowych i regionalnych o podjęcie konstruktywnych kontaktów ze stronami konfliktu w Jemenie, aby umożliwić deeskalację konfliktu i wynegocjowanie jego rozwiązania.

6. UE ponownie zdecydowanie potępia ataki na ludność cywilną i ponownie pilnie apeluje do wszystkich stron o zagwarantowanie ochrony ludności cywilnej oraz o przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, w tym do poszanowania zasad rozróżniania między ludnością cywilną i bojownikami oraz między celami cywilnymi i wojskowymi, poszanowania zasady proporcjonalności oraz do ostrożności w trakcie prowadzenia działań wojennych. UE jest głęboko zaniepokojona skalą bieżących działań wojennych, w tym bombardowań gęsto zaludnionych obszarów, oblężaniem miast, stosowaniem min przeciwpiechotnych i amunicji kasetowej, jak również atakami powodującymi zniszczenia infrastruktury cywilnej, w tym szkół, placówek medycznych, dzielnic mieszkalnych, targowisk, systemów wodociągowych, portów i lotnisk. Zapewnienie ponoszenia odpowiedzialności za naruszenia to jeden z istotnych elementów procesu mającego na celu wypracowanie trwałego rozwiązania obecnego konfliktu. UE apeluje do wszystkich stron konfliktu o zaprzestanie werbowania dzieci i wykorzystywania ich jako żołnierzy, a także o zaprzestanie innych poważnych naruszeń popełnianych wobec nich z pogwałceniem obowiązującego prawa międzynarodowego i międzynarodowych norm. UE apeluje także do wszystkich stron o uwolnienie dzieci, które już zostały zwerbowane, oraz o współpracę z ONZ przy ich rehabilitacji i reintegracji w społecznościach. UE ponadto apeluje do wszystkich stron konfliktu o podjęcie wszelkich niezbędnych kroków, aby zapobiegać wszelkim formom przemocy, w tym przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w sytuacjach konfliktu zbrojnego, jak również na taką przemoc reagować.
7. UE ponawia pilny apel do wszystkich stron konfliktu o podjęcie środków niezbędnych do zapewnienia przeprowadzenia skutecznych, bezstronnych i niezależnych dochodzeń w sprawie wszystkich domniemanych naruszeń i pogwałceń praw człowieka oraz domniemanych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, zgodnie z normami międzynarodowymi i w celu położenia kresu bezkarności. W związku z tym UE popiera pełne wdrożenie rezolucji Rady Praw Człowieka ONZ A/HRC/36/31, na mocy której tworzy się grupę wybitnych ekspertów międzynarodowych i regionalnych. Apelujemy do wszystkich stron o umożliwienie tej grupie pełnego i przejrzystego dostępu oraz o współpracę, tak by grupa ta mogła wykonywać swoje zadania. Zachęcamy również Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka do dalszego zapewniania pomocy technicznej dla komisji narodowej.

8. UE jest także zaniepokojona coraz większą obecnością ugrupowań przestępczych i terrorystycznych w Jemenie, w tym Al-Kaidy na Półwyspie Arabskim i Daisz, oraz bardzo stanowczo potępia wszystkie zamachy terrorystyczne. UE wzywa rząd Jemenu do przyjęcia odpowiedzialności za walkę z ugrupowaniami terrorystycznymi, wykorzystującymi obecną niestabilną sytuację. Szczególnie ważne jest, by wszystkie strony konfliktu podjęły zdecydowane działania przeciwko takim ugrupowaniom.
9. Bieżący konflikt w Jemenie trwa już czwarty rok i spowodował najgorszy kryzys humanitarny na świecie: ponad 22 miliony osób, tj. 80 % ludności, potrzebuje obecnie pomocy humanitarnej lub ochrony. Ponad 10 milionów ludzi pilnie potrzebuje pomocy. Ponad 2 miliony ludzi zostały wewnętrznie przesiedlone. Bieżące działania wojenne szczególnie dotknęły osoby w niekorzystnej sytuacji, kobiety i dzieci. Pomimo wysiłków organizacji humanitarnych ponad 17 milionów osób w Jemenie nie ma zapewnionego dostępu do żywności, z czego ponad osiem milionów ludzi ma ten dostęp utrudniony i jest zagrożone głodem. Zakłócenia w świadczeniu podstawowych usług publicznych, zwłaszcza opieki zdrowotnej, usług sanitarnych i edukacji, jeszcze bardziej pogorszyły bieżący kryzys humanitarny. Z uwagi na tę sytuację UE z zadowoleniem przyjmuje opracowany przez ONZ na rok 2018 plan pomocy humanitarnej dla Jemenu i wyraża uznanie dla wyników zwołanego w 2018 r. w Genewie przez ONZ oraz rządy Szwecji i Szwajcarii spotkania wysokiego szczebla w sprawie Jemenu, na którym międzynarodowi darczyńcy zobowiązali się wpłacić ponad 2 mld USD. UE zachęca wszystkich darczyńców do szybkiej wypłaty przyrzeczonych kwot i o udostępnienie ich za pośrednictwem opracowanego przez ONZ na rok 2018 planu pomocy humanitarnej dla Jemenu w ramach skoordynowanej międzynarodowej reakcji na ten kryzys.

10. UE jest nadal zdecydowana kontynuować dostarczanie ratującej życie pomocy wszystkim potrzebującym w Jemenie. Jednocześnie UE podziela obawy ONZ i innych darczyńców dotyczące ciągłego kurczenia się miejsca dla pomocy humanitarnej, o czym świadczą trudności w uzyskaniu wiz i zezwoleń, a także nękanie i zastraszanie personelu organizacji humanitarnych i napadanie na ten personel, rozprzestrzenianie się punktów kontroli i coraz częstsze arbitralne zatrzymania, konfiskaty i niepotrzebne opodatkowywanie pomocy przez celników czy anulowanie programów, w tym programów szczepień. UE apeluje do wszystkich stron o współpracę z organizacjami humanitarnymi w dobrej wierze, by zapewnić obywatelom Jemenu dostęp do pomocy, której pilnie potrzebują. UE apeluje do wszystkich stron konfliktu o przestrzeganie zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego, by umożliwić i ułatwić bezpieczny, szybki i niezakłócony dostęp dostaw humanitarnych i personelu do wszystkich ludzi w potrzebie we wszystkich dotkniętych kryzysem jednostkach administracyjnych. UE podkreśla, że pomoc humanitarna ma być dostarczana przy pełnym poszanowaniu zasad humanitaryzmu, neutralności, bezstronności i niezależności, na podstawie potrzeb; UE odrzuca wszelkie próby zakłócania dostarczania tej pomocy. UE podkreśla potrzebę sprawnej i skutecznej koordynacji wśród darczyńców.

11. UE jest także głęboko zaniepokojona skutkiem, jaki ograniczenia dostępu dla przywozów handlowych i humanitarnych mają dla sytuacji humanitarnej i apeluje do wszystkich stron konfliktu o umożliwienie i ułatwianie bezpiecznego, szybkiego i niezakłóconego dostępu dla zaopatrzenia handlowego i humanitarnego, w tym importowanej żywności, paliwa i towarów medycznych. Niezbędne jest zagwarantowanie całkowitego i trwałego otwarcia wszystkich portów i lotnisk w Jemenie, w tym portów Al-Hudajda i Saleef oraz lotniska w Sanie, dla wszystkich przywozów handlowych i humanitarnych, a także dla ewakuacji ze względów medycznych oraz lotów komercyjnych. UE podkreśla, jak istotne jest zapewnienie skutecznej i terminowej obsługi floty handlowej, w tym w zakresie paliw, i w pełni wspiera kontynuację oenzetowskiego mechanizmu weryfikacji i inspekcji (UNVIM) oraz pełne i niezakłócone wykonywanie jego mandatu, i rozważy jego egzekwowanie. Aby UNVIM mógł działać skutecznie i wykonywać swój mandat, niezbędna jest pełna współpraca koalicji i rządu Jemenu. UE w szczególności apeluje do koalicji o dopilnowanie, by statki już sprawdzone przez UNVIM miały możliwość niezwłocznego dotarcia do docelowego portu w Jemenie. UE ponownie apeluje o pełne wdrożenie ukierunkowanego embarga na broń nałożonego przez Radę Bezpieczeństwa ONZ. W związku z tym UE przypomina także o konieczności rygorystycznego stosowania zasad określonych we wspólnym stanowisku 2008/944 w sprawie wywozu broni.
12. UE wyraża zaniepokojenie w związku z doniesieniami o ograniczaniu wolności religii lub przekonań, obejmującym dyskryminację, bezprawne zatrzymanie i stosowanie przemocy. Szczególnie niepokojące jest skupianie się na mniejszościach religijnych. Także zagrożona jest wolność wypowiedzi; są doniesienia o aresztowaniach dziennikarzy. UE wyraża także zaniepokojenie wiarygodnymi doniesieniami o wykorzystywaniu tajnych więzień na obszarach znajdujących się pod kontrolą rządu Jemenu.

13. UE jest głęboko zaniepokojona prawie całkowitą zapaścią gospodarki Jemenu. PKB tego kraju spadł prawie o połowę od początku konfliktu w roku 2015, a około 40 % gospodarstw domowych zgłosiło utratę głównego źródła dochodów. Kryzys gospodarczy, zapaść usług publicznych, szalejąca inflacja dotycząca zwłaszcza cen podstawowych towarów (ceny żywności wzrosły o 30 %) oraz dewaluacja rijala jemeńskiego – którego wartość spadła o połowę – stały się czynnikami napędzającymi kryzys humanitarny. Regularna wypłata wynagrodzeń dla jemeńskich pozarządowych pracowników służb publicznych – grupy liczącej do 1,4 mln osób – praktycznie ustała pod koniec roku 2016, co sprawiło, że ani oni, ani osoby pozostające na ich utrzymaniu – w liczbie 5,6 mln – nie mogą pozwolić sobie regularnie na zakup żywności i leków. Ponieważ pracownicy służby publicznej nie są opłacani, działa tylko połowa placówek medycznych w Jemenie, a systemy wodociągów i kanalizacji nie są konserwowane. UE apeluje zatem do rządu Jemenu o pilną wypłatę wynagrodzeń pracowników służb publicznych wraz z zaległościami w całym kraju, zwłaszcza pracowników istotnych sektorów edukacji, opieki zdrowotnej i usług sanitarnych, oraz o zarządzanie przychodami i rachunkami w sposób odpowiedzialny i przejrzysty, także przez lepsze i neutralne funkcjonowanie centralnego banku Jemenu, w interesie wszystkich obywateli tego kraju.
14. UE będzie nadal świadczyć pomoc rozwojową dla Jemenu, nadając rangę priorytetu działaniom skierowanym na stabilizację kraju przez przekazywanie technicznej wiedzy fachowej, szkolenia, mentorstwo i pomoc materialną zainteresowanym podmiotom w całym kraju. UE będzie pracować w stabilnych obszarach wraz z władzami lokalnymi w celu propagowania odporności, pomocy w podtrzymywaniu świadczenia podstawowych usług i wspierania trwałych źródeł utrzymania w społecznościach, zwłaszcza w tych, które borykają się ze skutkami długotrwałego przesiedlenia. Działania będą się skupiać w szczególności na obszarach takich jak opieka zdrowotna, żywienie i odporność obszarów wiejskich. UE zapewni pełną komplementarność i synergię między pomocą humanitarną a rozwojową, poczynając od ciągłości reakcji na kryzys, przez wczesne reagowanie, działania na rzecz odporności i stabilizacji.